

ZALECENIA NA WYPADEK POWODZI

Miejskie Centrum Reagowania
i Ochrony Ludności w Raciborzu
Urząd Miasta Racibórz

Racibórz 2006

Szanowni Mieszkańcy

Powódź, jako zjawisko zagrażające bezpieczeństwu zbiorowości ludzkich jest sytuacją, w której nagłemu zakłóceniu ulegają codzienne wzory życia społecznego, wymagane są też, w związku z tym innego rodzaju zachowania i działania ludzi. Podstawowym zjawiskiem pojawiającym się w funkcjonowaniu człowieka wskutek informacji o zagrażającym niebezpieczeństwie jest stres, który paraliżuje działania, wywołuje panikę i nie pozwala działać rozsądnie.

Dlatego, istotnym elementem tzw. „radzenia sobie” z sytuacją zagrożenia jest poznanie i zrozumienie niebezpieczeństwa celem opanowania strachu i wywołania reakcji pozwalających przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom.

Każdy z nas będąc świadom istnienia zagrożenia powinien także, w ramach swoich możliwości realizować działania zpobiegające zagrożeniu, które mogłyby dotknąć nas, nasze rodziny i społeczność w której żyjemy.

Mam nadzieję, że poradnik ten dostarczy tylu niezbędnych informacji, aby mogli Państwo w przypadku wystąpienia opisywanego zagrożenia, zachować się odpowiednio do okoliczności oraz wspomóc swoimi działaniami służby ratownicze.

Prezydent Miasta Racibórz
Szef Obrony Cywilnej Miasta

ZALECENIA NA WYPADEK POWODZI

POWÓDŹ

Wezbranie cieku wodnego, w wyniku którego wody rzeki, po przekroczeniu stanu brzegowego lub przerwaniu wałów zalewają dolinę zagrażając ludziom, powodując straty społeczne, ekonomiczne i przyrodnicze. Najczęściej spodziewane jest w okresie jesienno-zimowym oraz zimowo-wiosennym z powodu długotrwałych, bądź intensywnych opadów deszczu albo z powodu szybkiego topnienia śniegów.

1 PRZED POWODZIĄ Przygotuj się do powodzi, zanim ona zaskoczy Ciebie !!!

Poznaj podstawowe pojęcia związane z zagrożeniem powodziowym:

Pogotowie przeciwpowodziowe wprowadza się, gdy poziom wody w rzece wzrasta do poziomu ostrzegawczego i według prognoz będzie się podnosić.

Alarm powodziowy ogłasza się, gdy poziom wody zbliża się do stanu alarmowego, a prognozy pogody są niekorzystne.

Dowiedz się w Urzędzie Miasta, czy:

- nie mieszkasz na terenie zagrożonym (zalewowym), jeżeli tak, to przy jakim poziomie wody ogłaszany jest stan ostrzegawczy i stan alarmowy;
- będą stosowane jakieś sposoby alarmowania (syreny, dzwony, komunikaty radiowe);
- w razie powodzi będzie zorganizowana ewakuacja, kto ją będzie przeprowadzał, kiedy, kogo i co obejmie oraz gdzie przewiduje się miejsca przyjęć ludzi i mienia.
- poproś o udostępnienie informacji nt. przygotowania się do powodzi.

Zadbaj o bezpieczeństwo osób chorych i wymagających opieki.

Umieść je u rodziny lub znajomych mieszkających na terenach, których nie obejmuje powódź. Jeżeli nie masz takiej możliwości odpowiednio wcześniej poproś o pomoc Ośrodek Pomocy Społecznej lub służby ratunkowe. Pamiętaj, nie można ich angażować w błahych sytuacjach.

Od razu opróżnij piwnice, garaże i najniżej położone pomieszczenia.

Koniecznym jest usunąć z nich zbiorniki z olejem, farbami, lakierami, środkami czystości i innymi szkodliwymi dla środowiska substancjami chemicznymi. Zrób to w taki sposób, żeby nie przenosić tych samych rzeczy kilkakrotnie z miejsca na miejsce. W przypadku wydostania się szkodli-

wych substancji na zewnątrz natychmiast powiadom o tym Straż Pożarną.

Zabezpiecz swoje mieszkanie, swój dom.

Przenieś wartościowe wyposażenie domowe na wyższe piętra domu oraz zabezpiecz parter, jeśli czas na to pozwala. Wykorzystaj do tego celu worki z piaskiem, folię lub inne materiały podręczne.

Z posesji wszystkie rzeczy schowaj w budynku lub je przywiąż do czegoś stabilnego, aby nie popłynęły.

Chroń instalacje grzewcze.

Musisz w porę wyłączyć palniki i termy, aby je, po schłodzeniu, bezpiecznie zdemontować. Jeżeli masz ogrzewanie gazowe, pamiętaj o zamknięciu głównych zaworów odcinających dopływ gazu. Służby zajmujące się instalacjami będą reagować tylko w wyjątkowych sytuacjach.

Wyprowadź w bezpieczne miejsca maszyny, urządzenia, pojazdy i inne środki transportu oraz inwentarz żywy (wykaz miejsc parkingowych oraz lokalizację punktu załadowczego zwierząt zamieszczono w dalszej części poradnika).

Pamiętaj, aby nie blokować dróg, bo utrudni to akcje ratunkowe prowadzone przez specjalistyczne służby. Staraj się nie utrudniać ewakuacji sąsiadom.

Ubezpiecz siebie i swój dobytek.

W razie tragedii odszkodowanie zawsze pomoże Ci „stać na nogi”.

Jeśli zagrożenie powodzią stanie się realne, zaopatr się w przydatny sprzęt oraz materiały:

- latarki, radioodbiornik baterijny + zapasowe baterie,
- inne źródła światła (świece, lampy naftowe, zapalniczki),
- zestaw pierwszej pomocy,
- żywność z długim okresem przydatności do spożycia,
- butelkowaną wodę,
- otwieracz do konserw,
- zgromadź zapas potrzebnych ci

lekarstw,

- mocne obuwie.

Przygotuj się, aby być samowystarczalnym przez okres 3 dni i zdolnym do pomocy sobie i innym.

Poproś krewnych lub znajomych zamieszkałych na terenach bezpiecznych, by służyli jako miejsce kontaktu dla Twojej rodziny.

Upewnij się, czy wszyscy jej członkowie znają adresy i telefony osób kontaktowych.

Zapoznaj rodzinę, jak zabezpiecza się mieszkanie, dom, oboje przed powodzią i grabieżą.

Naucz członków rodziny kiedy i w jaki sposób należy wyłączyć dopływ gazu, prądu oraz wody.

Wyjaśnij dzieciom kiedy i w jaki sposób należy skontaktować się z Policją, Strażą Pożarną, a także jak dostroić radio do stacji nadającej komunikaty o zagrożeniach.

Miej włączone radio baterijne na częstotliwości rozgłośni lokalnej, w celu uzyskania komunikatu o zagrożeniu i sposobach postępowania.

Postępuj zgodnie z treścią komunikatów - nie zwlekaj !!!

- W przypadku niebezpieczeństwa natychmiast przemieszczaj się na wyżej położone tereny (miejsca). Pamiętaj o zabraniu swojego „zestawu awaryjnego”.

2 Jeżeli władze lokalne ogłoszą ewakuację z terenów zagrożonych, bądź przygotowany na nią wraz z rodziną. Pamiętaj także o swoich zwierzętach.

Koniecznym jest zabrać ze sobą:

- dokumenty tożsamości,
- środki higieny osobistej,
- koc lub śpiwór,
- żywność na 3 dni,
- podręczny bagaż,
- zażywane regularnie lekarstwa.

3 PO POWODZI

- Dobrze jest mieć ustalone zasady sygnalizacji na wypadek różnych potrzeb, np.:
kolor **BIAŁY** - potrzeba ewakuacji;
kolor **CZERWONY** - potrzeba żywności i wody;
kolor **NIEBIESKI** - potrzeba pomocy medycznej.
- Jeżeli powódź zaskoczyła cię poza miejscem zamieszkania, przenieś się w miarę możliwości na wyżej położony teren.
- Unikaj wchodzenia do wody powodziowej - płynąca szybko woda może zbić cię z nóg.
- Jeżeli powódź zaskoczyła cię w trakcie jazdy samochodem, nie wjeżdżaj w zalane rejony.
- Jeżeli silnik twojego samochodu ulegnie zalaniu, zostaw go w miejscu awarii i natychmiast przenieś się na wyżej położony teren.

Niebezpieczeństwo związane z powodzią nie kończy się wraz z cofaniem się wody. Nie wracaj do miejsca zamieszkania dopóki nie uzyskasz pozwolenia miejscowych władz.

- Jak najdłużej pozostań poza zasięgiem wód powodziowych, gdyż mogą być skażone np. produktami ropopochodnymi, nie oczyszczonymi ściekami, bakteriami chorobotwórczymi itp. Nie używaj ich do picia! Mogą być one również pod napięciem z uszkodzonych linii energetycznych napowietrznych lub podziemnych.
- Bądź ostrożny, gdy wjeżdżasz na tereny dotknięte powodzią. Drogi mogą być osłabione i mogą nie wytrzymać ciężaru Twojego samochodu (ciągnika), czy innego pojazdu.
- Nie dotykaj i nie zbliżaj się do żadnych urządzeń energetycznych. W czasie powodzi zalane stacje transformatorowe, zerwane przewody, słupy i kable energetyczne mogą stanowić zagrożenie dla twojego życia. Jeżeli zauważysz ewentualne zagrożenie, natychmiast powiadom o tym Pogotowie Energetyczne. Bezpośrednio przez zalaniem wyłącz bezpieczniki.
- Miej zawsze włączone radio w celu uzyskania informacji lokalnych

dotyczących udzielanej pomocy, tj. zaopatrzenia w żywność i wodę zdatną do picia i użytku ogólnego. Zwracaj uwagę na zdrowie i bezpieczeństwo Twoje i Twojej rodziny. Często myj ręce mydłem w czystej wodzie, jeśli miałeś kontakt z wodami powodziowymi.

- **Pamiętaj o wspomoczeniu swoich sąsiadów, którzy mogą potrzebować specjalnej pomocy przy małych dzieciach, starszych lub przy niepełnosprawnych osobach.**
- **Wyrzuć żywność (łącznie z puszkowaną), która miała kontakt z wodami powodziowymi.**
- Poinformuj odpowiednie służby o zerwanych liniach energetycznych, nieszczelności rurociągu gazowego lub o innych zagrożeniach występujących na Twoim terenie.

Wkraczając do zalanego uprzednio pomieszczenia zachowaj maksymalną ostrożność.

- Pamiętaj o założeniu mocnego obuwia.
- Sprawdź, czy fundamenty Twojego domu nie mają pęknięć, aby upewnić się, że budynek nie grozi zawaleniem. Uważaj na poluzowane tynki, sufity.
- Zrób zdjęcia zastanych zniszczeń - zarówno budynku, jak i wyposażenia.
- Mieszkanie i wszystkie sprzęty, które przydatne są do dalszego użytkowania, trzeba zdezynfekować, gdyż naniesiony muł zawiera duże ilości grzybów i bakterii chorobotwórczych, które zagrażają zdrowiu ludzi i zwierząt.
- Przygotuj do wymiany podłogi i mury, które nasiąkły wodami powodziowymi.
- **Odpompuj zalane piwnice stopniowo - około 1/3 pierwotnego poziomu wody dziennie - w celu uniknięcia zniszczenia struktury fundamentów.**
- **Dopilnuj, aby instalacje domowe: elektryczne, gazowe i wodno-kanalizacyjne zostały sprawdzone przez fachowców i ewentualnie naprawione przed ich ponownym użytkowaniem.**
- Jeżeli byłeś ubezpieczony przed powodzią, skontaktuj się z firmą

ubezpieczeniową, aby uniknąć nieporozumień z odszkodowaniami.

Sprawdź instalacje w swoim domu

Sprawdź uszkodzenia instalacji gazowej – jeżeli czujesz ulatniający się gaz lub słyszysz „syczący” dźwięk, natychmiast otwórz okno i opuść budynek. Jeżeli jest to możliwe zakręć zewnętrzny zawór gazu i zadzwoń do Pogotowia Gazowego z najbliższego aparatu telefonicznego.

Sprawdź uszkodzenia instalacji elektrycznej – jeżeli zauważysz iskry lub uszkodzone (spalone) przewody, poczujesz zapach palącej się izolacji, natychmiast odetnij dopływ energii elektrycznej. Jeżeli dostęp do wyłącznika energii jest utrudniony (np. musisz wejść do wody) wezwij Pogotowie Energetyczne.

Sprawdź uszkodzenia instalacji sanitarnej i wodnej – jeżeli podejrzewasz, że instalacja sanitarna w twoim domu mogła ulec uszkodzeniu, unikaj używania toalety i wezwij hydraulika. Również każde zauważone przez siebie uszkodzenie instalacji wodociągowej powinno zostać zgłoszone do Nadzorca obiektu lub Zakładu Wodociągów i Kanalizacji.

Informacje o stanie zagrożenia przekazywane będą w postaci:

- komunikatów nadawanych przez Radio „Vanessa” 100,3 FM,
- komunikatów nadawanych przez stacjonarne syreny głośnomówiące i megafony ruchome,
- sygnałów dźwiękowych ciągłych trwających 3 minuty, emitowanych za pomocą syren alarmowych.

Przez **2 godziny** po nadaniu sygnału autokary będą ewakuowały ludność. W ciągu **3 godzin** od nadania komunikatu należy ewakuować maszyny rolnicze.

WYKAZ MIEJSC PARKINGOWYCH

Boisko sportowe Szkoły Podstawowej nr 4 przy ulicy Wojska Polskiego 8

Dla posiadaczy samochodów z ulic:

Brzozowa	Morawska	Rudzka
Goduli	Morcinka	Rymera
Grzonki	Nowary	Segeta
Kapuścika	Opolska	Śiwonia
Komunalna	Orzeszkowej	Wyględy
Korfantego	Ostrogórska	Zająca
Maćkowskiego	Pl. S. Okrzei	Zamkowa
Malczewskiego	Rogera	

Boisko sportowe Szkoły Podstawowej nr 11 przy ulicy Opawskiej 81

Dla posiadaczy samochodów z ulic:

Graniczna	Kanałowa	Rybnicka
Śliska	Lasoty	Srebrna
Adamczyka	Leśna	Sudecka
Badury	Łużycka	Szkolna
Bydgoska	Mieszka Raciborskiego	Tarnowska
Chudoby	Mikołowska	Tomali
Ciemięgi	Piaskowa	Zaciszna
Cieszyńska	Poprzeczna	Zielona
Fabryczna	Poznańska	Złota
Gnieźnieńska	Promenada	

Boisko sportowe Gimnazjum nr 1 przy ulicy Kasprowicza 4

Dla posiadaczy samochodów z ulic:

Batorego	Eichendorffa	Pocztowa
Czekoladowa	Głowackiego	
Drzymały	Klejowa	

Boisko sportowe Szkoły Podstawowej nr 13 przy ulicy Staszica 12

Dla posiadaczy samochodów z ulic:

Gwiazdzista	Podwale	Staszica
Londzina	Sejmowa	Mickiewicza

Boisko sportowe Szkoły Podstawowej nr 15 przy ulicy Słowackiego 4

Dla posiadaczy samochodów z ulic:

Agnieszki	Elżbiety	Lotnicza
Armii Krajowej	Jana	Nad Koleją
Bielska	Karola	Przejazdowa
Bosacka	Katarzyny	Cecylii
Królewska	Radzewiczówny	Cygarowa
Książęca	Rzemieślnicza	

Boisko sportowe Szkoły Podstawowej nr 18 przy ulicy Żorskiej 2

Dla posiadaczy samochodów z ulic:

1 – go Maja	Jeziorowa	Parkowa
Bema Józefa	Kosmonautów	Stalowa
Bogumińska	Kościuszki	Żwirki i Wigury
Gwiazdzista	Marty	

Dawna „EMA Brzezie”, ul. Zakładowa

Dla posiadaczy samochodów z ulic:

Brzeska	Leszka Raciborskiego	Księcia Przemysława
Czogały	Markowicka	Smołki
Drzewieckiego	Plater Emilii	

W przypadku szczególnego zagrożenia zdrowia należy zadzwonić pod numer alarmowy **112**.

W przypadku problemów i doraźnych potrzeb pomogą Państwu:

- ▶ Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu – tel. **998** lub **032 415 21 07-08**.
- ▶ Komenda Powiatowa Policji w Raciborzu – tel. **997** lub **032 459 42 00**.
- ▶ Pogotowie Ratunkowe – tel. **999** lub **032 415 47 77**.
- ▶ Pogotowie Energetyczne – tel. **991** lub **032 415 30 43**.
- ▶ Pogotowie Gazowe – tel. **992** lub **032 415 47 79**.
- ▶ Pogotowie Wodociągowe – tel. **994** lub **032 415 30 33**.
- ▶ Komenda Straży Miejskiej – tel. **986** (z sieci komórkowych) lub **032 415 47 59**.
- ▶ Ośrodek Pomocy Społecznej – tel. **032 415 26 50**.
- ▶ Urząd Miasta Racibórz – tel. **032 755 0 600** lub **032 415 45 25** do **28**.
- ▶ Miejskie Centrum Reagowania i Ochrony Ludności w Raciborzu – tel. **032 415 34 33** lub **032 755 22 22**.
- ▶ Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Raciborzu – tel. **032 415 12 12**.

Należy bezwzględnie stosować się do poleceń służb, zachować spokój i rozsądek.

Radzimy także słuchać wiadomości lokalnego **Radia „Vanessa” 100,3 FM**. Rozgłośnia ta będzie na bieżąco informować o zagrożeniu.

Dane potrzebne do przygotowania rodzinnego planu powodziowego

Ocena stopnia zagrożenia.

Kluczowe znaczenie ma wiedza o tym, jak wysoko może sięgnąć fala powodziowa, kto oraz w jakim stopniu znajdzie się w niebezpieczeństwie. Informacje o ewentualnym zagrożeniu terenu, na którym mieszkamy, można znaleźć w urzędach miast i gmin, które odpowiedzialne są za przygotowanie planów działania na wypadek klęsk żywiołowych. Jeśli treść udostępnionych dokumentów nas nie satysfakcjonuje, należy dokonać ustaleń na własną rękę. Pomóc mogą sąsiedzi, zwłaszcza sądziwi. Zwykle pamiętają wezbrania na danym terenie, czasem potrafią pokazać, dokąd sięgała woda i określić jej głębokość, przynajmniej w niektórych miejscach. Ostrożność jest konieczna, bowiem powódź bywa nieobliczalna, zaś techniczne zabezpieczenia przed nią zawodne.

Informacje z lokalnego planu ewakuacji.

Gminny lub miejski plan przeciwpowodziowy zawiera informacje dotyczące obszarów zalewowych, systemu ostrzegania, dróg ewakuacji i miejsc ewakuacji. Warto je poznać.

System ostrzegania – składają się nań znaki i sygnały alarmujące o zagrożeniu powodzią (syreny, indywidualne zawiadomienia telefoniczne, komunikaty nadawane przez lokalne rozgłośnie radiowe, ostrzeżenia przekazywane za pośrednictwem głośników radiowozów policyjnych, bezpośrednie wizyty strażaków OSP, itp.).

Bezpieczne drogi samodzielnej ewakuacji – są to, oznakowane na czas powodzi, trasy piesze i kołowe pozwalające szybko i bezpiecznie dotrzeć poza zagrożony obszar, m.in. do punktów ewakuacji.

Miejsca ewakuacji – wytypowane obiekty, najczęściej użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, ośrodki wypoczynkowe, parkingi itd.) pełniące rolę tymczasowego schronienia dla ludzi, którzy muszą opuścić swoje domy. Wyznacza się również miejsca służące do przechowania dobytku powodziaków, ich zwierząt gospodarskich, maszyn rolniczych, samochodów itd.

Organizacja pomocy sąsiedzkiej.

Jest to korzystne z punktu widzenia możliwości wspólnego zabezpieczenia domów i rzeczy, a także ewakuacji dzieci, osób starszych, zwierząt i dobytku. Pozwala na wspólne przygotowanie planu postępowania na wypadek powodzi, z uwzględnieniem różnorodnych wariantów pomocy wzajemnej, choćby przy wynoszeniu mebli na wyższe piętra budynków, dyżurów przy dobytku, wykorzystaniu różnych środków transportu. Zapewnia wzajemne, bieżące informowanie się o niebezpieczeństwach oraz możliwościach pomocy z zewnątrz. Ułatwia zorganizowanie opieki nad samotnymi lub niedołączonymi osobami, które same nie są w stanie poradzić sobie w obliczu powodzi.

Przygotowanie rodzinnego planu powodziowego

Wszyscy członkowie rodziny powinni wiedzieć, co mają robić, kiedy pojawi się niebezpieczeństwo. Najlepiej, żeby domownicy wspólnie przygotowali strategię postępowania opartą na zebranych informacjach. Rodzinny plan powodziowy winien uwzględniać następujące elementy:

Warianty przebiegu powodzi.

Pomimo istnienia lokalnego planu ewakuacji, opracowanego przez centra kryzysowe, należy rozpatrzyć sytuację, gdy powódź przychodzi niespodziewanie. Należy wcześniej rozważyć, gdzie w domu jest najbezpieczniej oraz jak i gdzie ewakuować się w sytuacji krytycznej. Warto sprawdzić również, czy wszystkie pomieszczenia można opuścić bez specjalnych trudności – najlepiej na różne sposoby (drzwiami, bramą, oknami, przez właz na dach itp.).

Źródła bieżących wiadomości.

Gminne lub miejskie centra kryzysowe to zwykle najważniejsze źródła informacji o aktualnej sytuacji oraz prognozach na najbliższą przyszłość. Koniecznie trzeba

SŁOWNICZEK

Stan ostrzegawczy – uклада się poniżej stanu alarmowego, a po jego przekroczeniu ogłasza się pogotowie powodziowe. Wielkość różnicy pomiędzy stanem ostrzegawczym i alarmowym zależy od charakteru rzeki i przeciętnej szybkości przyboru wody.

Stan alarmowy – jest to stan napełnienia koryta, przy którym woda zaczyna zagrażać obszarom zagospodarowanym i budowiom wodnym. Osiągnięcie stanu alarmowego jest podstawą ogłoszenia alarmu powodziowego. Wysokość takiego stanu (w centymetrach), ustalana jest przez właściwy urząd administracji wodnej w porozumieniu z lokalnymi władzami samorządowymi i Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Zwykle stan ten leży w pobliżu wody brzegowej lub nieco poniżej zwykłej wielkiej wody.

Woda brzegowa – stan wody, przy którym całe koryto rzeki jest wypełnione wodą.

Teren zalewowy – część naturalnej doliny rzecznej zalewanej podczas większych wezbrań.

Stan wody – położenie zwierciadła wody w danym przekroju ponad przyjęty umownie poziom, zwany zerem wodowskazu. Jest to wielkość względna, podawana w centymetrach (z dokładnością do 1 cm) i oznaczana literą H.

Hydrogram – wykres przebiegu zmian w czasie stanów wody lub przepływów.

Kulminacja wezbrania – najwyższy stan lub przepływ wody w rzece podczas wezbrania.

zanotować sobie numery telefonów tych instytucji. Zdarza się, że centra kryzysowe zawierają z lokalnymi rozgłośniami radiowymi lub telewizyjnymi porozumienia o przekazywaniu z anteny komunikatów dla mieszkańców podczas zagrożenia. Dobrze jest więc wpisać do podręcznego notatnika, kieszonkowego kalendarza lub telefonu komórkowego zarówno numery telefoniczne, jak i nazwę stacji i częstotliwość, na której nadaje swój program. Warto znać numery telefonów zakładu energetycznego, gazowego, kanalizacyjnego, straży pożarnej, „Sanepidu” i najbliższego szpitala.

Miejsca kontaktowe.

Ustalenie „miejsca kontaktowego”, znanego całej rodzinie, jest bardzo ważne, gdyż powódź może zaskoczyć jej członków poza domem. Najlepszym będzie dom krewnych lub przyjaciół, mieszkających w bezpiecznym rejonie. Można też wybrać obiekt wyznaczony przez centrum kryzysowe albo inny, gwarantujący schronienie i opiekę, np. szkołę lub kościół. Wszyscy domownicy powinni znać adres wybranego miejsca oraz ustalić sposób kontaktu.

Mapa ewakuacji.

Mapę można przygotować w oparciu o informacje z lokalnego centrum kryzysowego oraz na podstawie własnych doświadczeń, przemyśleń i rozmów z sąsiadami. Powinniśmy zaznaczyć na niej „miejsce kontaktowe”, punkty ewakuacji, położone wyżej tereny, na których można przejechać bezpiecznie samochód, maszyny i zwierzęta. Oznaczmy na naszej mapce również trasy dojazdów i dojeść.

Ważne przedmioty.

Należy wspólnie ustalić i zapisać, jakie rzeczy są ważne na tyle, że trzeba koniecznie mieć je z sobą w czasie ewakuacji i pobytu poza domem. Do podstawowych należą: dowody tożsamości (również akty urodzenia), kosztowności, pieniądze i papiery wartościowe, dokumenty dotyczące domu i posiadanych gruntów, dokumentacja działalności gospodarczej i polisy ubezpieczeniowe. Wszyscy dorośli powinni wiedzieć, gdzie wszystkie te przedmioty są przechowywane. Warto zabrać apteczkę zawierającą podstawowe leki, pamiętając o in-

dywidualnych, stałych potrzebach farmakologicznych osób starszych i chorych. Należy wziąć z sobą koce lub śpiwory, nieprzemakalne obuwie, ciepłą odzież, zapasową bieliznę oraz kurtki przeciwdeszczowe. Dobrze jest mieć przy sobie radio na baterie, latarkę i zapas żywności (w tym napojów) choćby na trzy dni. Dorośli nie lubią rozstawać się z pamiątkami rodzinnymi, a małe dzieci z ulubionymi zabawkami i domowymi zwierzętami. Niech to wszystko będzie z nami podczas przymusowego pobytu w obcym miejscu, nasze samopoczucie będzie wówczas zdecydowanie lepsze.

Zabezpieczenia wyposażenia oraz instalacji.

Straty można zmniejszyć wynosząc na wyższe kondygnacje domu ruchome elementy jego wyposażenia: lodówkę, pralkę, kuchnię gazową, sprzęt elektroniczny, meble itp. Podobnie postępujemy ze środkami chemicznymi – herbicydami do ochrony roślin, rozpuszczalnikami i farbami. Obowiązkowo wyłączamy prąd, gaz, wodę oraz zamykamy hermetycznie, jeśli to możliwe, instalację odprowadzającą ścieki. Wszyscy domownicy powinni wiedzieć, jak to się robi, najlepiej kolejno, według spisane wcześniej, szczegółowego harmonogramu postępowania.

Podział obowiązków.

W rodzinnym planie powodziowym trzeba zapisać przejrzysty przydział zadań i zaznajomić z nim zarówno dorosłych, jak i dzieci. Ważne jest, by każdy wiedział, co ma z sobą podczas ewakuacji zabrać. Nawet kilkuletnie pociechy powinny znać numery telefonów policji i centrum kryzysowego, aby mogły tam zadzwonić w razie niebezpieczeństwa. Należy też zaznajomić je ze sposobem opuszczania domu oraz zagrożonego terenu i pokazać drogi dotarcia do „miejsca kontaktowego”. Dzieci muszą wiedzieć, że pod żadnym pozorem nie wolno im zbliżać się do wezbranej wody, a także próbować przez nią przechodzić, choćby wyglądała na płytką.

Ćwiczenia.

Plan działania na wypadek tak rzadkiego zdarzenia, jakim jest powódź, będzie mało skuteczny bez uzupełnia-

nia go o bieżące informacje oraz okresowych ćwiczeń. Raz do roku domownicy powinni wspólnie przypomnieć sobie podstawowe elementy planu i rozważyć, czy wszystkie są aktualne. Dotyczy to szczególnie numerów telefonów, adresów instytucji odpowiedzialnych za przebieg akcji przeciwpowodziowej, dróg i miejsc ewakuacji. Powinno się również ponownie sprawdzić, kto z sąsiadów w obliczu zagrożenia potrzebować może naszej pomocy.

Rodzinny plan powodziowy winien zawierać następujące informacje:

- najważniejsze numery telefonów (gminnego lub miejskiego centrum kryzysowego, zakładu energetycznego, gazowego, szpitala itd.),
- opis sposobu powiadamiania o nadchodzącym zagrożeniu (syrena, bicie dzwonów kościelnych, komunikaty stacji radiowej itd.),
- wskazanie punktu kontaktowego dla całej rodziny (adres i numery telefonów),
- mapkę z oznaczonymi drogami ewakuacji i miejscami ewakuacji
- określenie kto i co zabiera z sobą podczas ewakuacji,
- spis i sposób wyłączenia instalacji (elektrycznej, gazowej, kanalizacyjnej itd.).

Od prawidłowej reakcji na ostrzeżenie o powodzi zależy bardzo wiele. W terenach górskich szybka ewakuacja może uratować życie. Tam, gdzie jest więcej czasu na zabezpieczenie domu, rozsądne i szybkie działania pozwalają uniknąć dużych strat. Ale decyzja – co zrobić, jak się zachować – nie jest łatwa. Ludzie, dla których powódź jest zaskoczeniem, reagują w sposób nieprzewidywalny. Niektórzy nie reagują w ogóle lub zapominają najważniejszych rzeczy, bez których trudno sobie poradzić poza domem lub trudno zacząć życie po powodzi.

Do opracowania poradnika wykorzystano materiały:
Wydziału Zarządzania Kryzysowego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Instytutu Meteorologii
i Gospodarki Wodnej w Krakowie, Federal Emergency Management Agency, USA, Washington D.C.
oraz U.S. Department of Homeland Security, USA, Washington D.C.

Poradnik opracowano w Miejskim Centrum Reagowania i Ochrony Ludności w Raciborzu
Urząd Miasta Racibórz, ul. Stefana Batorego 6, 47-400 Racibórz
tel. 032 415 34 33, fax 032 755 22 22, e-mail: mioc@raciborz.pl, www.raciborz.pl/ochronaludnosi

Racibórz, kwiecień 2006

Trasy przejazdu ludności do punktów ewakuacyjnych

Miejsca zbiórki ewakuowanej ludności

Miejsca zakwaterowania ewakuowanej ludności

Parkingi dla samochodów osobowych

Trasy przejazdu ewakuowanych zwierząt

Miejsca zbiórki ewakuowanych zwierząt

Trasy przejazdu maszyn rolniczych

PLAN EWAKUACYJNY MIASTA RACIBÓRZ

- 1 - Skrzyżowanie ulic Rogera i Rudzkiej
- 2 - Skrzyżowanie ulic Przejazdowej i Cecylii
- 3 - Skrzyżowanie ulic Siwonia i Lotniczej
- 4 - Skrzyżowanie ulic Fabrycznej i Szkolnej
- 5 - Skrzyżowanie ulicy Zacisznej i Placu Kościelnego

